

Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta
Centrum adiktologie, Psychiatrická klinika

Oponentský posudek k bakalářské práci: Uživatelé inhalačních látek ve vybraných drogových službách, autor Petra Klímová

Abstrakt: výborná úroveň – v bakalářské práci nazván jako souhrn. Je velmi kvalitně zpracovaný, odpovídá na základní otázky k předkládané práci a uvádí do její problematiky. Obsahuje všechny klíčové informace, informuje o cílech a významu práce, má jasně danou strukturu a obsah této práce a předkládá jasné interpretace; včetně závěru a diskuse nad získanými daty. Autorka v práci velmi rozsáhle a kvalitně pracuje s dostupnou literaturou, kterou cituje, ale rovněž se zamýšlí nad jejími závěry; nepřejímá ji bez vlastního kritického náhledu. Z tohoto důvodu je zcela nepochopitelné, proč v práci chybí zpracovaná rešerše literatury. Je tedy zřejmé, že autorka se použitou literaturou zabývala a absentující rešerše je zcela neodůvodnitelná.

Logika struktury práce. Práce je logicky strukturovaná. Začíná obecnou charakteristikou těkavých látek a dále předkládá jak celkovou historii v jejich užívání a následně i specifika významná pro Českou republiku. V tomto ohledu je práce zaměřena na celkovou sumarizaci dosud poměrně slabého výzkumného potenciálu v této oblasti. Popisuje jednotlivé druhy inhalačních látek a způsoby jejich aplikace, a to včetně jejich účinků na lidský organismus, včetně rizik s tím spojených. Rovněž se zabývá se vlivem užívání těkavých látek na užívání jiných drog (případná komorbidita) v pozdějším věku a možnostmi léčby těchto uživatelů.

V samostatné části bakalářské práce se zamýšlí nad možnostmi služeb poskytovaných Kontaktními centry a přístup „Harm reduction“ v užívání těkavých látek. Z tohoto pohledu se jedná o velmi významnou a přínosnou kapitolu, neboť tento přístup a hodnocení jsou zcela neznámou v oblasti péče a pomoci uživatelům těkavých látek. Rovněž se zabývá a předkládá data o rozšíření užívání těkavých látek v České republice a jejich smrtelná předávkování. V tomto případě autorka poněkud vynechala kritický přístup ke získaným datům, což je škoda. V tomto případě lze polemizovat s konstatováním, že úmrtí pod vlivem (v příčinné souvislosti) s užitím těkavých látek je nerozšířenější příčinou v kontextu“ „pouličních drog“.

Další, relativně samostatnou kapitolou je problematika zvolené minority – Romů a kontext sociální exkluze. Na počátku této kapitoly popisuje kontext návykových látek a sociálního vyloučení (pojem sociálního vyloučení, skupiny lidí ohrožené sociálním vyloučením, sociální vyloučení jako „romský problém“). Rovněž definuje kdo je Romem, zabývá se otázkou problematiky Romů a sociálního vyloučení; definuje možné příčiny sociálního vyloučení Romů, vlivy diskriminace, nedostatečného vzdělání a nezaměstnanosti společně s fenoménem sestěhování a vzniku sociálně vyloučených lokalit. To vše následně uvádí do kontextu a souvislosti problematiky návykových látek v sociálně vyloučených komunitách, opět s přihlédnutím k těkavým látkám.

V bakalářské práci je rovněž zpracováno empirické šetření, kterého se zúčastnilo celkem 47 zařízení z celkového počtu 62 existujících. Pro sběr dat byl využit Dotazník na inhalační látky pro pilotní studii 2008, realizovanou Centrem adiktologie. Dotazník je v příloze bakalářské práce. V empirickém šetření se autorka zabývá návštěvností kontaktních center (týká se uživatelů těkavých látek); související onemocnění nejčastěji se vyskytující u klientů užívajících těkavé látky; nejčastěji využívané služby kontaktních center uživateli těkavých

látek; čerpání informací o užívání těkavých látek v regionech; podněty uživatelů těkavých látek pro příchod do zařízení.

Na konci bakalářské práce je velmi kvalitně zpracovaná kapitola „Diskuse a závěry“. Seznam odborné literatury je, s ohledem na zvolené téma, poměrně rozsáhlý.

Celkové zhodnocení:

Předloženou bakalářskou práci hodnotím velmi kvalitně. Jedná se o jeden z prvních přínosů do oblasti těkavých látek. Oblast těkavých látek je stále opomíjena nejen odbornou veřejností, ale i studenty – a to nejen adiktologie. Rovněž tak nabídka služeb pro uživatele těkavých látek v nízkoprahových zařízeních a K – centrech je v podstatě nulová. Práce přináší zhodnocení, které by mohlo být v budoucnu rozvíjeno zaměřeno specificky na jednotlivé oblasti, které jsou uvedeny jako kapitoly či subkapitoly. Souhrn, výsledky a jednotlivé interpretace jsou rovněž využitelné motivující pro hodnotitele práce v jeho dalších záměrech v oblasti těkavých látek.

Rovněž považuji za vhodné kladně ohodnotit rozsah empirické studie, a vůbec vůli zpracovat takovouto práci při nepříliš dosažitelných a rozsáhlých literárních zdrojích. Z těchto důvodů bych chtěl autorce poděkovat za zvolené téma a jeho kvalitní zpracování.

Otázky:

- 1) Jak hodnotíte současnou nabídku služeb nízkoprahových služeb pro uživatele těkavých látek?
- 2) Jaká opatření byste navrhla pro zlepšení přístupu k uživatelům těkavých látek ze strany nízkoprahových služeb?

Doporučuji přijetí bakalářské práce k obhajobě. Práci hodnotím výborně.

Oponent: †
Mgr. Jaroslav Šejvl

